

1. Ιστορική Αναδρομή

Βασική αιτία της άνισης θέσης της γυναίκας μέσα στην κοινωνία υπήρξε πάντοτε ο καταμερισμός των ρόλων ανάλογα με το φύλο.

Ιστορικά η πατριαρχία αποτελεί το μόνο καθιερωμένο κοινωνικό πρότυπο το οποίο ξεκινά εδώ και χιλιάδες χρόνια και διαπερνά όλα τα γνωστά μας μέχρι σήμερα κοινωνικά συστήματα.

Η πατριαρχία ως ιδεολογία αποδείχτηκε εξαιρετικά ανθεκτική επιβάλλοντας πρότυπα και διαμορφώνοντας προκαταλήψεις που ακόμη και σήμερα καθορίζουν σε σημαντικό βαθμό το ρόλο των δύο φύλων.

Οι πρώτες οργανωμένες και μαζικές αντιδράσεις εκ μέρους των γυναικών για την άνιση θέση τους μέσα στην κοινωνία εμφανίζονται στα τέλη του 18ου αιώνα.

Η καταστροφή της οικιακής οικονομίας, η Γαλλική Επανάσταση, καθώς και η Βιομηχανική Επανάσταση είναι οι κυριότερες αιτίες που ωθούν τις γυναίκες να συνειδητοποιήσουν την κατάστασή τους και να αρχίσουν να αγωνίζονται μαχητικά για την απελευθέρωσή τους.

Η απεργία των γυναικών στις 8 του Μάρτη του 1857 στη Ν.Υόρκη με αίτημα την ίση αμοιβή στην εργασία σηματοδότησε την παραπέρα πορεία όλων των γυναικείων αγώνων.

Σιγά-σιγά στα πρώτα αιτήματα για ίση αμοιβή προστέθηκαν τα αιτήματα για εκπαίδευση, ψήφο και ισότητα στην οικογένεια.

Ο 20ος αιώνας σφραγίζεται με τους συχνά αιματηρούς αγώνες της γυναίκας για απελευθέρωση από δεσμά και προκαταλήψεις αιώνων.

.../...

2. Το γυναικείο Κίνημα στην Ελλάδα

Η παρουσία των Ελληνίδων υπήρξε πάντοτε δυναμική και συχνά καθοριστική στη διαμόρφωση της νεώτερης ιστορίας μας.

Είναι γνωστός ο ρόλος της Ελληνίδας σε όλους τους Εθνικοαπελευθερωτικούς μας αγώνες.

Συχνά όμως δεν έχει μελετηθεί και γι αυτό έχει υποτιμηθεί η αυτοθυσία και η αγωνιστικότητά της σ'όλες τις αγροτικές και εργατικές κινητοποιήσεις.

Το Γυναικείο Κίνημα στην Ελλάδα αντιμετώπησε τεράστιες δυσκολίες που πήγαζαν από τις πολιτικές περιπέτειες της χώρας καθώς και από τις αναχρονιστικές απόψεις που διαπότιζαν την Ελληνική κοινωνία.

Η καθυστέρηση και η ιδιομορφία της κοινωνίας μας καθώς και ο περιφεριακά 'καπιταλιστικός χαρακτήρας της οικονομίας μας υπήρξαν καθοριστικοί παράγοντες στη διαμόρφωση της συνείδησης της Ελληνίδας.

Με τη μεταπολίτευση το Γυναικείο Κίνημα αρχίζει να αναπτύσσεται και στη χώρα μας. Οργανώνεται δυναμικά και χαράζει συγκεκριμένη πολιτική σ'όλους τους τομείς.

Βαθείά πολιτικό απαιτεί λύσεις σε χρόνια προβλήματα και καταθέτει προτάσεις για την κατοχύρωση της ισότητας, σ'όλους τους τομείς. Δηλαδή τόσο σε επίπεδο οικονομικό όσο και σε επίπεδο νοοτροπίας.

3. Οι θέσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ως γνήσιος φορέας της λαϊκής θέλησης για Αλλαγή δεν ήταν δυνατό να αδιαφορήσει για την άνιση θέση της γυναίκας μέσα στην κοινωνία μας.

Δέχτηκε την θέση πως πίσω από την καταπίεση των γυναικών κρύβονται συγκεκριμένα και ζωτικά οικονομικά και κοινωνικά συμφέροντα.

Γι αυτό και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ενέταξε το γυναικείο κίνημα, στα πλαίσια της γενικότερης πορείας προς την Αλλαγή.

Δέχτηκε την ιδιαιτερότητά του αλλά θεώρησε πως η καταπίεση της γυναίκας είναι ένα ζήτημα διαλεκτικά συνδεδεμένο με τη συνολική κοινωνική διάσταση της Αλλαγής.

Οι κυβερνήσεις της Δεξιάς αρνήθηκαν πάντοτε να προχωρήσουν στην κατοχύρωση των δικαιωμάτων της γυναίκας στην δουλιά, στην μόρφωση, στην οικογένεια, στην ανάπτυξη της χώρας μας.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. αντίθετα από την αρχή διακήρυξε πως θα πάρει γενναία μέτρα για την κατοχύρωση της ισότητας της γυναίκας μέσα στην οικογένεια, στην εργασία, στην εκπαίδευση, στην πολιτική ζωή.

Και τα μέτρα αυτά σήμερα είναι πραγματικότητα.

Μιά πραγματικότητα που όλοι μας οφείλουμε να διαφυλάξουμε.

Μετά δύο τετραετίες είμαστε σήμερα σε θέση να μιλάμε για το έργο μας.

Γιατί πράγματι τίποτα δεν είναι το ίδιο με χτες.

Οικογενειακό Δίκαιο

Τι βρήκαμε

Σύμφωνα με το Οικογενειακό Δίκαιο που ίσχυε μέχρι το '81

- Ο άνδρας ήταν η κεφαλή της οικογένειας.
- Επαιρνε όλες τις αποφάσεις για τη γυναίκα του και τα παιδιά του.
- Επαιρνε προίκα.
- Ανεξάρτητα από το αν η σύζυγος εργαζόταν είχε το δικαίωμα να διαχειρίζεται τα οικονομικά της οικογένειας.
- Ο σύζυγος είχε το δικαίωμα να απαιτήσει τη διακοή της άσκησης επαγγέλματος από τη σύζυγό του.
- Η σύζυγος χρειαζόταν έγγραφη άδεια του συζύγου για να ασκήσει το επάγγελμα του εμπόρου.
- Σε περίπτωση διαζυγίου σε βάρος του συζύγου την κηδεμονία των παιδιών δεν την είχε η σύζυγος αλλά οικογενειακό συμβούλιο.

Τι κάναμε

Οι επαναστατικές ρυθμίσεις του αναθεωρημένου σήμερα οικογενειακού δικαίου κατατάσσουν τη χώρα μας στην πρώτη γραμμή των σύγχρονων και δημοκρατικών πολιτών.

- Κατοχυρώσαμε τη γονική μέριμνα.
- Καταργήσαμε την προίκα.
- Κατοχυρώσαμε την ισότητα στην οικογένεια.
- Προστατεύσαμε τη μητρότητα.
- Δώσαμε το δικαίωμα στις μητέρες να ασφαλιστούν κατά τη διάρκεια της κυοφορίας και λοχείας.
- Αυξήσαμε το χρόνο καταβολής του επιδόματος μητρότητας από 12 σε 14 εβδομάδες.

- Αυξήσαμε το επίδομα τοκετού από 16.950 το '81 στις 70.980 δρχ. το 1989
- Δώσαμε επίδομα γάμου και στις γυναίκες.
- Κατοχυρώσαμε τις γονικές άδειες.
- Εγκαινιάσαμε τα Κέντρα Οικογενειακού Προγραμματισμού.
- Προστατεύσαμε την Υγεία και αξιοπρέπεια της γυναίκας με τη νομιμοποίηση της άμβλωσης.
- Αφαιρέσαμε τις απαράδεκτες διακρίσεις που στιγματίζουν τα παιδιά εκτός γάμου σ' όλη τους τη ζωή.

Εργασιακός τομέας-Αγρότισσα-Εργάτρια-Υπάλληλος-Επιστημόνισα

Τι βρήκαμε

Σύμφωνα με το Σύνταγμα του '75 κατοχυρωνόταν το δικαίωμα της γυναίκας για ίση αμοιβή με τον άντρα. Η διάταξη όμως αυτή είχε ανασταλεί επίσημα μέχρι το '82 !

- Η δουλιά της αγρότισσας θεωρείτο επέκταση των οικιακών εργασιών και δεν αντιμετωπιζόταν ως επάγγελμα. Έτσι η αγρότισσα δεν ασφαλιζόταν ανεξάρτητα δεν έπαιρνε αυτόνομη σύνταξη, δεν είχε το δικαίωμα να συμμετέχει στους αγροτικούς συνεταιρισμούς

- Η Εργάτρια θεωρείτο ανειδίκευτη ή η ειδίκευσή της δεν καλυπτόταν από τις συμβάσεις.

Οι αποδοχές της μόλις που έφταναν το 57% των ανδρών συναδέλφων της.

Οι εργάτριες που δούλευαν με το κομμάτι (φασόν) δεν ασφαλιζόντουσαν.

- Οι υπάλληλοι και οι επιστημόνισες είχαν να αντιμετωπίσουν μία σειρά από μισθολογικές και βαθμολογικές ανισότητες.

Τι κάναμε

- Δώσαμε αυτοτελή σύνταξη στην αγρότισσα .
- Χορηγήσαμε στην αγρότισσα επίδομα τοκετού και λοχείας τα οποία σήμερα ανέρχονται στο ποσό των 70.000 δρχ.
- Κατοχυρώσαμε το δικαίωμα της αγρότισσας για συμμετοχή σε αγροτικούς συλλόγους και συνεταιρισμούς
- Δημιουργήσαμε πρότυπους αγροτουριστικούς συνεταιρισμούς που μέλη τους είναι γυναίκες.
- Κατοχυρώσαμε πλήρη αμοιβή ανδρών και γυναικών
- Ο βασικός μισθός από 13.580 δρχ. που ήταν το '81 σήμερα είναι 59.378 δρχ.
- Τα ημερομίσθια από 625 δρχ. το '81 σήμερα είναι 2.658 δρχ.
- Υιοθετήσαμε το σύνολο των Διεθνών Συμβάσεων Εργασίας που αφορούν τα δικαιώματα των εργατριών.
- Δώσαμε ασφάλιση στις παραδουλεύτρες, στις εργάτριες με το κομμάτι (φασόλ και στις γυναίκες που εργάζονται σε οικογενειακές επιχειρήσεις.
- Επιδοτήσαμε επιχειρήσεις για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας που θα καταλαμβάνονταν από γυναίκες.
- Η Ελληνίδα σήμερα ξεκινά από την ίδια αφετηρία με τον άνδρα συνάδελφό της.

Εκπαίδευση - Επιμόρφωση

Τι βρήκαμε

Βρήκαμε ένα εκπαιδευτικό σύστημα διαποτισμένο από το διαχωρισμό των δύο φύλων.

- Ένα σύστημα που έσπρωχνε τα κορίστια προς πιο "θηλυκά" επαγγέλματα

..//.....

- Που απαγόρευε ορισμένα άλλα.
- Που επέβαλε την σχολική ποδιά.
- Που αδιαφορούσε για την επιμόρφωση και για τον επαγγελματικό προσανατολισμό.

Τι κάναμε

- Αναμορφώσαμε τα σχολικά βιβλία, με βάση την αρχή της ισότητας.
- Καταργήσαμε την σχολική ποδιά, για τα κορίτσια
- Κατοχυρώσαμε την ισότητα των δύο φύλων στην εκπαίδευση, κατάρτιση απασχόληση.
- Δημιουργήσαμε ειδικά προγράμματα επιμόρφωσης, ώστε η γυναίκα να κατακτήσει θέσεις εργασίας, που μέχρι τότε της αποκλειόντουσαν.

Κοινωνική Πρόνοια

Τι βρήκαμε

Βρήκαμε την αδιαφορία του κράτους για την γυναίκα :

- Που φορτωνόταν όλες τις φροντίδες:

Για τα παιδιά

Για τα ηλικιωμένα άτομα

Για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες

Τι κάναμε

Το '81 λειτουργούσαν 822 κρατικοί παιδικοί σταθμοί.

- Σήμερα λειτουργούν 1.722 και μάλιστα άριστα εξοπλισμένοι.
- Δώσαμε οικονομικό βοήθημα σε όλες τις ανασφάλιστες γυναίκες.

Το οικονομικό αυτό βοήθημα ανέρχεται σε 80.000 δραχ. (40.000 πριν και 40.000 μετά τον τοκετό).

- Βρήκαμε 8 ΚΑΠΗ .

Σήμερα έχουμε 270 ΚΑΠΗ σ' όλη τη χώρα, που παρέχουν υπηρεσίες

...//.....

σε πάνω από 150.000 ηλικιωμένους.

- Εγκαινιάσαμε το πρόγραμμα "βοήθειας στο σπίτι" για οικογένειες που φροντίζουν ηλικιωμένα άτομα.
- Δώσαμε σύνταξη στη χήρα αγρότη που δεν είναι αγρότισσα.
- Ιδρύσαμε Συμβουλευτικούς σταθμούς για να βοηθούνται οι γονείς με ειδικά παιδιά.
- Ιδρύσαμε κέντρο κακοποιημένης γυναίκας και παιδιού.
- Δώσαμε επιδόματα στις οικογένειες με ειδικά παιδιά.
- Καταρτίσαμε πρόγραμμα διακοπών για παιδιά με ειδικές ανάγκες. Το '88 2.000 τέτοια παιδιά φιλοξενήθηκαν σε κρατικές παιδικές εξοχές στελεχωμένες με ειδικό προσωπικό.
- Μπήκαν σταδιακά σε λειτουργία :
 - 42 προγράμματα πρόληψης γυναικολογικού καρκίνου
 - 42 προγράμματα οικογενειακού προγραμματισμού που εφαρμόζονται στα ιατροκοινωνικά Κέντρα με στόχο την καλύτερη ενημέρωση των νέων ζευγαριών που πρόκειται να γίνουν γονείς.
- 50 Προγράμματα απασχόλησης παιδιών δημοτικού σχολείου, ώστε η μητέρα να έχει ελεύθερο χρόνο, να ασχοληθεί με άλλα ενδιαφέροντά της.
- Μεριμνήσαμε για την ανύπαντρη μητέρα με συμβουλευτικά κέντρα, με επιδόματα με προτεραιότητα στους βρεφονηπιακούς σταθμούς.

ΘΕΣΜΟΙ

... στο πλαίσιο της πολιτικής της για την προώθηση της Ισότητας της Κυβέρνησης στον Τομέα Ισότητας των δύο φύλων θεσμοθετήθηκαν οι παρακάτω μηχανισμοί:

- Το Συμβούλιο Ισότητας των δύο φύλων (Απρίλιος 1983) που στην συνέχεια αναβαθμίστηκε σε Γενική Γραμματεία Ισότητας του Υπουργείου Προεδρίας. Δημιουργήθηκε έτσι μια Υπηρεσία που σκοπό της είχε:

- α) Την προώθηση της νομικής και ουσιαστικής ισότητας σε όλους τους τομείς της πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής ζωής.
- β) Την εισήγηση των αναγκαίων μέτρων.
- γ) Τον έλεγχο και τον συντονισμό των δραστηριοτήτων για την πραγματοποίηση των παραπάνω.

Η Κυβέρνηση αποδεικνύοντας για μια ακόμα φορά την πολιτική της βούλησης και το συνεχώς αναβαθμιζόμενο ενδιαφέρον της για το θέμα της Ισότητας των δύο φύλων ανέθεσε τη βασική πολιτική ευθύνη καθώς και τις παραπάνω αρμοδιότητες στη Υφυπουργό Προεδρίας της Κυβέρνησης.

Με αυτή τη πολιτική πράξη η Ελλάδα έχει για μια ακόμα φορά Πανευρωπαϊκά πρωτοπορία στη θέσπιση μηχανισμών για την Ισότητα των δύο φύλων.

- Νομαρχιακές Επιτροπές Ισότητας (Ιούλιος 1983) στις οποίες συμμετέχουν εκπρόσωποι τοπικών φορέων, γυναικείων οργανώσεων κ.λπ. Αρμοδιότητα των ΕΕΙ είναι η προώθηση σε Νομαρχιακό επίπεδο του γενικότερου στόχου της Ισότητας των δύο φύλων.

Τα Νομαρχιακά Γραφεία Ισότητας ιδρύθηκαν το 1983 και στο άρτιο μέλλον (Προεδρικό Διάταγμα για υπογραφή από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας) μετατρέπονται σε Τμήματα Ισότητας σε όλες τις Νομαρχίες ή Επαρχίες της Ελλάδας.

Σκοπός τους είναι, η ενημέρωση των πολιτών, η καταγραφή των προβλημάτων, η προώθηση καταγγελιών για παραβιάσεις νόμων, στις αρμόδιες υπηρεσίες και η Διοικητική στήριξη των Νομαρχιακών Επιτροπών Ισότητας

- Τα Γραφεία Ισότητας στις Επιθεωρήσεις Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας.
- Τμήμα Ισότητας των δύο φύλων στην Διεύθυνση Ορων Εργασίας της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας, που θεσμοθετήθηκε με το Εόμο 1414/1984, άρθρο 8.
- Το Γραφείο Ισων Ευκαιριών του ΟΑΕΔ (Απρίλιος 1986).
- Γραφείο Ισότητας στο Υπουργείο Συγκοινωνιών.

Α Ν Α Π Τ Υ Ξ Η - Ο Ι Κ Ο Ν Ο Μ Ι Κ Η Ζ Ω Η

Εκροστά στο 1992 και 2000, η Ευρώπη και η Ελλάδα, συν αναπόσπαστο κομμάτι της, αγωνίζεται, αγωνιά και ελπίζει.

ΑΓΩΝΙΖΕΤΑΙ για την καλύτερη δυνατή προετοιμασία των όρων και των συνθηκών της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, τόσο στο οικονομικό όσο και στο κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο.

ΑΓΩΝΙΑ για την διαμόρφωση και την δυναμική του οικονομικού και του κοινωνικού γίγνεσθαι.

ΕΛΠΙΖΕΙ, αναζητά και μάχεται με τη σοσιαλιστική πρόταση για την κατάργηση του χάσματος αναπτυγμένων και μη χωρών. Για να μην ^{παύει να υπάρχει} ~~υπάρξει~~ η Ευρώπη των δύο ταχυτήτων. Για την Ευρώπη των πολιτών.

Πιστεύουμε σε μια ανάπτυξη που θα μπορεί να απελευθερώσει τις δυνατότητες της τοπικής κοινωνίας και θα συμπληρώνει δημοκρατικά τις στρατηγικές κεντρικές επιλογές. Να βασίζεται στον διαρκή διάλογο πάνω στις προτεραιότητες, αξιοποιώντας τους νέους θεσμούς της αποκέντρωσης που παρέχουν την δυνατότητα στις γυναίκες της περιφέρειας να ενεργοποιηθούν και μέσω των λαϊκών θεσμών, να μεταφέρουν την προβληματική στις Κεντρικές Υπηρεσίες, συνδιαμορφώνονται παράλληλα, τον αναπτυξιακό σχεδιασμό του τόπου και της περιφέρειάς τους.

1. Άρση των νομοθετικών εκκρεμοτήτων, που ακόμα υπάρχουν και αφορούν συνταξιοδοτικά θέματα, ισότητα στις εργασιακές σχέσεις στο δημόσιο τομέα.

2. Να θεσπιστούν μηχανισμοί ελέγχου εφαρμογής των νόμων.

3. Μεγαλύτερη επιδότηση των νέων θέσεων εργασίας που καταλαμβάνουν οι γυναίκες, ώστε να αποτελεί πραγματικό κίνητρο για τους εργοδότες μια τέτοια πρόσληψη.

4. Αύξηση της επιδότησης για προσλήψεις γυναικών και διαφοροποίησή της κατά κλάδο και ειδικότητα, σε επαγγέλματα στα οποία η συμμετοχή των γυναικών είναι ελάχιστη, με ταυτόχρονη εφαρμογή προωθημένων προτύπων προγραμμάτων για εκπαίδευση και απασχόληση των γυναικών στους κλάδους αυτούς.

5. Επιδοτούμενη επαγγελματική κατάρτιση ανέργων γυναικών σε επαγγέλματα χρήσης νέων τεχνολογιών και αυξημένης ζήτησης στην αγορά εργασίας.

6. Αυτοαπασχόληση γυναικών - Συλλογικές παραγωγικές πρωτοβουλίες γυναικών (π.χ. συνεταιρισμοί), που θα επιτευχθούν με:

- ειδική επαγγελματική κατάρτιση
- παροχή ευνοϊκών όρων δανειοδότησης σε γυναίκες επιχειρηματίες και σε συλλογικές παραγωγικές πρωτοβουλίες γυναικών.

7. Πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση εργοδοτών και γυναικών σχετικά με τα νέα επαγγέλματα. Οργάνωση τοπικών προγραμμάτων ενημέρωσης με στόχο την εμπύχωση των γυναικών για να συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία.

8. Εκπαίδευση και ενημέρωση της αγρότισσας σε θέματα γεωργικά, κοινωνικά και οικονομικά. Επαγγελματική κατάρτιση της αγρότισσας σε μη γεωργικά επαγγέλματα για την εξασφάλιση συμπληρωματικού εισοδήματος.

9. Οργάνωση τοπικών εκθέσεων προβολής των γυναικείων παραγωγικών πρωτοβουλιών.

10. Έρευνες για τη θέση της γυναίκας στην αγορά εργασίας και την οικογένεια, καταγραφή των επαγγελμάτων στην Ελλάδα με σκοπό τον εντοπισμό των επαγγελμάτων που είναι κλειστά στις γυναίκες και τους λόγους του αποκλεισμού κ.ά.

11. Έναρξη ευρύτερου κοινωνικού διαλόγου για την προώθηση των παραπάνω και ξεκίνημα συνεργασίας μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων για θέματα όπως είναι η επιμόρφωση των γυναικών στις νέες τεχνολογίες, μέσα στην ίδια την επιχείρηση, η προώθησή τους σε ανώτερες και ανώτατες θέσεις της ιεραρχίας κ.λ.π.

12. Εφαρμογή ημερίδων αφιερωμένων στις γυναίκες και τα επαγγέλματα.

Σχεδιασμός των αναπτυξιακών προγραμμάτων (εθνικών και περιφερειακών) με άξονες την πολιτική της Ισότητας, την προστασία του περιβάλλοντος και την ποιότητα ζωής.

Π Α Ι Δ Ε Ι Α

1. Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός (ΣΕΠ), ειδικά προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού και επαγγελματικής κατάρτισης σε επαγγέλματα αυξημένης ζήτησης στην αγορά εργασίας, προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης γυναικών στην υψηλή τεχνολογία.

2. Προγράμματα ευαισθητοποίησης που να προωθούν την αντίληψη του ίσου καταμερισμού των οικογενειακών και επαγγελματικών ευθυνών στην οικογένεια.

3. Περαιτέρω προσπάθειες εκσυγχρονισμού των σχολικών βιβλίων και του περιεχομένου διδασκαλίας της πρωτοβάθμιας και να ληφθεί ιδιαίτερη μέριμνα για τα βιβλία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις αρχές της ισότητας.

4. Μέτρα για την τήρηση της τυπικής και ουσιαστικής 9χρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος του λειτουργικού αναλφαριθμητισμού. Πρόληψη και καταπολέμηση του γυναικείου αναλφαριθμητισμού.

5. Ολοκλήρωση του προγράμματος των "Διαπροσωπικών Σχέσεων" τόσο στην Πρωτοβάθμια όσο και στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

6. Εισαγωγή θεμάτων Ισότητας στην αρχική και συνεχή κατάρτιση των εκπαιδευτικών.

7. Σεμινάρια για όλους τους εκπαιδευτικούς και ορισμός υπεύθυνου για το θέμα ανά σχολική μονάδα.

8. Αύξηση του ποσοστού συμμετοχής των γυναικών στην εκπαιδευτική και διοικητική ιεραρχία.

Στην πρόληψη προσεχτικού που γίνεται με επιλογή (Σχολικοί Σύμβουλοι, προϊστάμενοι Γραφείου Εκπαίδευσης, διδακτικό προσωπικό Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης), σε περίπτωση εκπτώσεων να αμειβείται η γυναίκα υποψήφια, ώστε σταδιακά να βελτιωθεί η ποσοστιαία συμμετοχή των γυναικών στις παραπάνω αναφερόμενες θέσεις.

9. Ευαισθητοποίηση του μαθητικού και σπουδαστικού δυναμικού με κατάλληλες δράσεις και εκδόσεις ενημερωτικού υλικού, που θα απευθύνεται σε γονείς, εκπαιδευτικούς και μαθητές.

10. Οργάνωση και λειτουργία τμήματος Γυναικείων Σπουδών Πανεπιστημιακού Επιπέδου.

Π Ρ Ο Ν Ο Σ Α

1. Αύξηση βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών τόσο στην ύπαιθρο, όσο και στα μεγάλα αστικά κέντρα. Προσαρμογή του ωραρίου και του χρόνου λειτουργίας τους στα κοινά ωράρια εργασίας, ώστε τα παιδιά να απαχαιλούνται δημιουργικά κατά τον χρόνο εργασίας των γονέων και οι γονείς να μπορούν απερίσπαστοι να ασκούν τα επαγγελματικά και κοινωνικά τους καθήκοντα (Κέντρα Δημιουργίας Απασχόλησης).

Διευρυμένας.

2. Αύξηση του αριθμού των παιδικών σταθμών που λειτουργούν ως αγροτικές περιοχές και κατά την διάρκεια του καλοκαιριού, που είναι κυρίως η περίοδος αιχμής στις αγροτικές απασχολήσεις.

3. Δημιουργία Κοινωνικών Ξενώνων Ενηλίκων τουλάχιστον στις μεγάλες πόλεις της Ελλάδας (Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηράκλειο κ.λ.π.).

4. Ίδρυση νέων Κέντρων Ανοιχτής Προστασίας Υπερηλίκων, διευρύνοντας έτσι τις γυναίκες που συστηματικά μέχρι τώρα έχουν την κύρια ευθύνη για την προστασία των ηλικιωμένων.

.../...

1. Συστηματικότερη δράση πληροφόρησης, ώστε να προωθηθεί μεγαλύτερη συνειδητοποίηση των προβλημάτων σε ότι αφορά την ισότητα ευκαιριών.
2. Έλεγχος των διαφημίσεων και απαγόρευση εκείνων που εξακολουθούν να εμπορευματοποιούν το γυναικείο σώμα.
3. Περισσότερες εκπομπές ενημέρωσης για θέματα ισότητας από την τηλεόραση και το ραδιόφωνο.
4. Σταδιακή μείωση των παλαιών εκπομπών και ταινιών που προβάλλουν ξεπερασμένα γυναικεία πρότυπα.
5. Διαπαίδευσή στο πνεύμα της ισότητας των παιδιών μέσα από τα προγράμματα της παιδικής ζώνης στην τηλεόραση και στο ραδιόφωνο.

Ποσόστωση

Πιστεύουμε ότι το σημερινό αίτημα της Συντονιστικής Επιτροπής των Γυναικείων Οργανώσεων για νομοθετική κατοχύρωση της συμμετοχής, της λεγόμενης ποσόστωσης , έχει την αξία του και το νόημά του.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ στο θέμα αυτό , για λόγους αρχής, δεν έχει ριζικά διαφορετική άποψη , γιατί είναι πεποίθησή του η παρουσία και συμμετοχή των γυναικών, παντού να είναι μεγάλη.

Έχουν κατατεθεί προτάσεις στην Κεντρική Επιτροπή του Κινήματος που προωθούν το αίτημα της ποσόστωσης.

Αυτές οι προτάσεις θα τεθούν για έγκριση στο Συνέδριό μας, έτσι ώστε η συμμετοχή των γυναικών σε όλα τα όργανα του Κινήματος να προβλέπεται και να κατοχυρώνεται δεσμευτικά από το καταστατικό μας. Όμως για τη νομοθετική κατοχύρωση της ποσόστωσης από την πολιτεία εκφράζουμε μια επιφύλαξη που απορρέει τόσο από το σεβασμό της αυτονομίας και της ελευθερίας των πολιτικών και κοινωνικών φορέων όσο κυρίως από το σεβασμό των συνταγματικών επιταγών.

Ακριβώς γιαυτό το λόγο , συμφωνούμε να γίνει εμπεριστατωμένη μελέτη από συνταγματολόγους και να προχωρήσει ο ουσιαστικός διάλογος για την νομοθετική κατοχύρωση της ποσόστωσης.

Πάντως το ΠΑ.ΣΟ.Κ. σε κάθε περίπτωση συμφωνεί να παρθούν τα αναγκαία μέτρα και να γίνουν οι απαραίτητες παρεμβάσεις ώστε να διασφαλιστεί η μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης των αποφάσεων, στη Βουλή, στην Κυβέρνηση, στη Διοίκηση, στο Συνδικαλισμό, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση Π Α Ν Τ Ο Υ.

Συμπερασματα

Ασφαλώς η κατάκτηση της ισότητας δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί.

Υπάρχουν πολλά που πρέπει να γίνουν και θα γίνουν. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δέχτηκε την πρόκληση για την ισότητα των δύο φύλων και πήρε μέτρα. Αλλά η ισότητα δεν κατακτιέται απλά με νομοθετικές ρυθμίσεις. Αυτό το γνωρίζουν όλα τα φεμινιστικά κινήματα και το γνωρίζουμε και εμείς.

Ο αγώνας για ισότητα δεν είναι εύκολος . Απαιτεί θυσίες και κόπους τόσο από τις γυναίκες, όσο και από τους άντρες.

Ο αγώνας για ισότητα οφείλει να είναι συνεχής και να εξελίσσεται λαμβάνοντας υπόψη τις καθημερινές αλλαγές, που παρουσιάζονται μέσα στην κοινωνία μας.

Η ισότητα κατακτιέται στην πράξη , μέσα από την καθημερινή λειτουργία όλων μας. Σ' αυτή την προσπάθεια καταλυτικό ρόλο μπορούν και πρέπει να παίξουν οι θεσμοί και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης, καθώς και τα Μ.Μ.Ε.

Το θεσμικό πλαίσιο που έχει νομοθετηθεί δίνει σήμερα την δυνατότητα για τη συμμετοχή της γυναίκας στους θεσμούς της πολιτικής , οικονομικής και πολιτιστικής ζωής του τόπου.

Σήμερα υπάρχει η δυναμική για να προχωρήσουμε με άλματα.

Η υποστήριξη των γυναικών προς το ΠΑ.ΣΟ.Κ, δεν είναι μια απλή πράξη αναγνώρισης, αλλά υπεύθυνη πολιτική επιλογή.

Οι γυναίκες με την ψήφο τους αλλά κυρίως με την ενεργό συμμετοχή τους και τον καθημερινό αγώνα τους θα βάλουν φραγμό στην πολιτική και κοινωνική οπισθοδρόμηση , που θέτει σε κίνδυνο τις σημερινές τους κατακτήσεις.

ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΟΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΡΕΣ ΕΙΜΑΣΤΕ ΣΕ ΘΕΣΗ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΠΡΑΞΗ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΣ ΒΟΥΛΗΣΗ. ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΙΣΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ.

ΑΝΤΡΕΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΝΩΜΕΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ Ο Χ Ι ΠΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ